

Stille Zaterdag 2019, kapel St. Jozef

Uitnodiging

- p. Christus, de Heer, is voor ons gestorven en begraven;
- a. komt, laat ons Hem aanbidden.

Psalm 4

- p. Gerust leg Ik Mij neer en slaap Ik in vrede.
Als ik U roep, geef mij antwoord,
God, die mij recht verschaft.
- a. Gij, die mij redt uit verdrukking,
wees mij genadig, verhoor mijn gebed! -
- p. Vrienden, hoe lang blijft uw hart nog gesloten,
hecht gij aan voosheid en zoekt gij bedrog?
- a. Zie hoe de Heer zijn getrouwen begunstigt:
altijd luistert Hij als ik Hem roep. -
- p. Vreest Hem en hoedt u voor zonde,
wat ge bedenkt in doorwaakte nachten
spreekt het niet uit.
- a. Offert uw gaven met zuiver geweten,
stelt uw vertrouwen op God. -
- p. Als velen zeggen: 'Wie geeft ons hoop?'
toon ons dan, Heer, het licht van uw aanschijn.
- a. Gij hebt mijn hart met vreugde vervuld,
meer dan een rijke oogst mij kan geven.
- p. Als ik mij neerleg, slaap ik in vrede,
Gij, Heer, alleen geeft mij veilige rust.
- a. Eer aan de Vader en de Zoon en de heilige Geest.
- p. Zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.
- a. Gerust leg Ik Mij neer en slaap Ik in vrede.



Psalm 16

- p. Mijn lichaam kan veilig rusten, zonder zorg is mijn geest.
Behoed mij, God, tot U neem ik mijn toevlucht;
- a. Gij zijt mijn Heer, ik erken het,
ik vind geen geluk buiten U.
- p. Met alle godvrezenden in zijn land
voel ik mij innig verbonden.
- a. Maar hij stort zichzelf in het ongeluk
die vreemde afgoden naloopt.
- p. Ik zal ze geen plengoffers brengen van bloed,
hun naam komt niet over mijn lippen. -
- a. De Heer is mijn erfdeel, mijn dronk uit de beker,
Hij heeft mijn lot in zijn hand.
- p. Een heerlijk land is mij toegemeten, mijn erfdeel is al wat ik wens.
- a. Ik dank de Heer die mij altijd geleid heeft,

- Hij spreekt ook des nachts in mijn hart.
- p. Steeds houd ik mijn ogen gericht op de Heer, ik val niet, want Hij staat naast mij.
 - a. Daarom ben ik rustig en blij van hart en zonder zorg is mijn geest, mijn lichaam kan veilig rusten. -
 - p. Mijn ziel laat Gij niet aan het dodenrijk over, Gij geeft uw dienaar niet prijs aan bederf.
 - a. Gij zult mij de weg van het leven wijzen om heel mijn vreugde te vinden bij U, bestendig geluk aan uw zijde.
 - p. Eer aan de Vader en de Zoon en de heilige Geest.
 - a. Zoals het was in het begin en nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.
Mijn lichaam kan veilig rusten, zonder zorg is mijn geest.

Uit de geschriften van de priester Karl Rahner († 1984)

Christus, nedergedaald ter helle.

Als we denken aan Stille Zaterdag, valt iets merkwaardigs op: in ons godsdienstig leven slaan we deze dag over. We vieren Goede Vrijdag en Pasen, het sterven en de opstanding van de Mensenzoon die ons heil is. Wat er tussen deze twee dagen ligt, namelijk Stille Zaterdag, slaan we over. Deze dag betekent niets in ons godsdienstig leven, in de katechismus van ons hart. Toch belijden we, telkens als we de apostolische geloofsbelijdenis, de oudste en heiligste formulering van ons geloof, uitspreken: Hij is nedergedaald ter helle. En dit is de tekst die bij Stille Zaterdag hoort, de tekst die de inhoud ervan verwoordt.

Maar wat bedoelen we met deze belijdenis? Nedergedaald ter helle? Ofwel nauwkeuriger en duidelijker vertaald: afgedaald in het dodenrijk? Het betekent op de eerste plaats: Jezus is waarlijk gestorven. Als Petrus in zijn grote pinksterpreek (vgl. Hand. 2, 22-36) wil zeggen, wie Jezus was en wat er in zijn leven gebeurd is, als hij dus wil zeggen dat Jezus de gedode en de verrezene is, dan formuleert hij zijn ware en werkelijke dood door te zeggen, dat de dood Jezus heeft vastgehouden als in banden (vgl. Hand. 2, 22 vv.). Hij was in de dood. Hij heeft tussen het sterven van Goede Vrijdag en het leven van Pasen werkelijk en waarachtig zijn Stille Zaterdag. Nedergedaald in het dodenrijk, dat belijden we van Hem.

Dood en leven liggen niet eenvoudigweg in elkaars verlengde als gebeurtenissen in het leven van de mens. Ze doordringen elkaar. Wij sterven in heel het leven en wat wij de dood noemen, is het einde van een levenslang sterven. Daarom is ons lijden reeds een deel hebben aan die nederdaling die de Heer op zich genomen heeft. Wij worden niet pas op het moment waarop wij onze ogen sluiten, teruggenomen in de diepte

van de wereld. Deze nederdaling in de armoede van ons eigen wezen is altijd al aanwezig en begonnen op het moment dat wij mens werden, zij het dan onmerkbaar en verborgen op de grondslag van ons bestaan. Het feit dat wij in wezen zo moeten leven, maakt het ook mogelijk dat wij nu reeds met onze broeder Jezus werkelijk paaszaterdag kunnen vieren. Omdat wij uit hetzelfde hout gesneden zijn en ook midden in het leven reeds onze dood sterven, kunnen wij zijn lot niet enkel van buiten af begrijpen, maar wij kunnen het delen. Gelovend ervaren wij dat zijn nederdaling in de machteloosheid van ons mens-zijn alle paaszaterdag-uren van ons leven geheiligd heeft. Vanuit onszelf alleen zou alles slechts in eenzaamheid worden blootgesteld aan de duisternis en de leegte van de dood. Maar omdat Hij ons lot deelde en ons daarin verlost, brengt deze Stille Zaterdag in zijn duisternis ons het licht van het leven.

Sinds Hij nedergedaald is in de grondeloze en bodemloze diepte van de wereld, zijn er geen afgronden van het bestaan meer waarin een mens in eenzaamheid zou worden achtergelaten. Eén is er voorgegaan en heeft ze allemaal doorleden tot onze overwinning. Op de bodem van alle nederdalingen kan men nu het eeuwige leven vinden. 'Hij die is neergedaald, is dezelfde die ook is opgestegen, hoog boven alle hemelen, om het heelal te vervullen' (Ef. 4, 10).

Korte Stilte

Beurtzang

Ps. 18 (17), 6; Jona 2, 7; Ps 88 (87), 6a

p. Het net van het dodenrijk hield Mij gevangen, de strik van de dood lag om Mij heen. Ik was in de onderwereld afgedaald, bij de schimmen had ik mijn verblijf.

a. De strik van de dood lag om Mij heen.

Psalm 64

p. Zij zullen om Hem een rouwklacht houden zoals over een enige zoon, want onschuldig werd de Heer ter dood gebracht.

God, luister naar mijn klagend roepen,
behoed mij nu ik voor mijn leven vrees.

a. Bescherm mij tegen deze troep bandieten,
tegen de onruststokers om mij heen. -

p. Hun tongen scherpen zij als messen,
hun woorden dopen zij als pijlen in vergif;

a. Om onverhoeds onschuldigen te treffen,
hen uit een schuilhoek neer te slaan.

p. Zij zetten met geweld hun plannen door,
zij spannen met berekening hun strikken
en zeggen: 'Niemand die het ziet.'

a. Hun boze opzet houden zij verborgen,
onpeilbaar is de sluwheid van hun hart. -

p. Maar dan schiet God zijn pijlen op hen af

- en onverhoeds worden zij zelf getroffen;
- a. hun eigen scherpe tong brengt hen ten val.
Dan schudden allen die hen zien, het hoofd
 - p. en alle mensen zijn door vrees bevangen.
Zo zullen zij verkondigen dat God dit deed,
beseffen dat Hij hier de hand in had. -
 - a. De vrome vindt in God zijn heil en toevlucht
en allen die oprecht van hart zijn loven Hem.
 - p. Eer aan de Vader en de Zoon en de heilige Geest.
 - a. Zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.
Zij zullen om Hem een rouwklacht houden zoals over een enige zoon,
want onschuldig werd de Heer ter dood gebracht.

Slotgebeden

- p. Richten wij ons vol eerbied tot onze Verlosser, die voor ons gestorven
en begraven is om ten leven op te staan, en vragen wij Hem met
aandrang:
 - a. Heer, ontferm U over ons.
- p. Christus, onze Heiland, U hebt gewild dat uw bedroefde Moeder U
nabij was bij uw kruisdood en begrafenis; laat ons al ons leed
aanvaarden als deelname aan uw lijden.
 - a. Heer, ontferm U over ons
- p. Christus, onze Heer, als een graankorrel in de aarde, hebt U vrucht
voortgebracht: goddelijk leven voor ons allen; maak dat wij sterven
aan de zonde en leven voor God.
 - a. Heer, ontferm U over ons
- p. Goede Herder, rustend in het graf bent U voor allen verborgen gebleven;
laat ons vreugde vinden in een leven dat met U verborgen is in de Vader.
 - a. Heer, ontferm U over ons
- p. Nieuwe Adam, U bent in het dodenrijk afgedaald om alle
rechtvaardigen te bevrijden uit de kerker van de dood; laat hen die
dood zijn door de zonde uw stem horen en tot leven komen.
 - a. Heer, ontferm U over ons
- p. Christus, Zoon van de levende God, met U zijn wij begraven door het
doopsel; doe ons delen in uw verrijzenis om een nieuw leven te
kunnen leiden.

Onze Vader...

Gebed

- p. Almachtige eeuwige God, uw eniggeboren Zoon is nedergedaald in
het dodenrijk en opgestaan in heerlijkheid. Wij vragen U: laat uw
gelovigen die met Hem in het doopsel zijn begraven, ook opstaan tot
het eeuwig leven door zijn verrijzenis.
Wij vragen het U door onze Heer.